

Měsíčník Rekodifikace & praxe: Střídavá péče a kvalita komunikace mezi rodiči

eFocus

Střídavá péče o dítě připadá v úvahu tehdy, pokud oba rodiče projevují o svěření dítěte do péče upřímný a skutečný zájem (subjektivní kritérium) a oba naplňují relevantní objektivní kritéria zhruba ve stejné míře. Při svěřování dětí do péče musí obecné soudy posoudit zejména následující čtyři objektivní kritéria:

- 1) existenci pokrevního pouta mezi dítětem a o jeho svěření do péče usilující osobou,
- 2) míru zachování identity dítěte a jeho rodinných vazeb v případě jeho svěření do péče daného rodiče,
- 3) schopnost daného rodiče zajistit jeho vývoj a fyzické, vzdělávací, emocionální, materiální a jiné potřeby, a
- 4) přání dítěte.

Obecné soudy jsou však nejen oprávněny, ale i povinny vzít v potaz i další relevantní kritéria, pokud to specifické okolnosti projednávaného případu vyžadují. Pokud oba rodiče projevují o dítě skutečný zájem a chtějí jej mít v péči a zároveň oba naplňují relevantní objektivní kritéria ve zhruba stejné míře, čl. 10 odst. 2 Listiny a čl. 8 Evropské úmluvy ve spojení s čl. 32 odst. 4 Listiny a čl. 3 odst. 1 a čl. 18 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte vytváří presumpci ve prospěch střídavé péče. Tuto presumpci lze vyvrátit, nicméně jsou k tomu zapotřebí pádné důvody, mající oporu v ochraně nejlepšího zájmu dítěte. Mezi tyto důvody patří například specifický zdravotní či psychický stav dítěte, v jehož důsledku by střídavá péče představovala pro dítě nepřiměřenou zátěž, velmi velká vzdálenost bydlišť rodičů, a to zejména v případech, kdy by tato velká vzdálenost mohla zásadním způsobem narušit školní docházku dítěte. Ve výjimečných případech může být důvodem k vyloučení střídavé péče i nevhodná či vůbec neprobíhající komunikace mezi rodiči, avšak nemůže se tak stát, aniž by se soudy pokusily zjistit příčinu stávajícího stavu komunikace a tento stav za pomoci vhodných opatření napravit a zlepšit. Dítě by pak mělo být svěřeno zásadně do péče toho z rodičů, který je více nakloněn ke komunikaci s druhým rodičem a který nebude bránit jeho styku s druhým rodičem.

Autor: **JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.**, odborný asistent na katedře občanského práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně

Autor ve svém příspěvku podává komentář k **nálezů Ústavního soudu ze dne 30. 12. 2014, sp. zn. I. ÚS 1554/14**, dotýkajícímu se problematiky rodinného práva, konkrétně rozhodování o střídavé péči o dítě v situacích, kdy rodiče nežijí spolu. Význam tohoto rozhodnutí vyplývá zejména ze skutečnosti, že poslední rozhodovací praxe Ústavního soudu k uvedené oblasti vyvolala široké a rovněž emocionálně podložené diskuze, a to jak ze strany rodičů (zejména otců), tak i ze strany orgánů sociálněprávní ochrany dětí a civilních soudů.

Jak autor konstatuje, je z reálného obsahu rozhodnutí zřejmé, že se zaměřuje na všechny faktory

ovlivňující konečné rozhodnutí o vhodnosti nařízení střídavé péče o dítě. Současně dodává, že zpřesňuje výklad dřívějších rozhodnutí tak, aby nedocházelo k dezinterpretaci preference střídavé péče před péčí individuální.

Z druhé části právní věty vyplývá, že čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále také „Listina“) ve spojení s čl. 32 odst. 4 Listiny a čl. 3 odst. 1 a čl. 18 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte vytváří presumpci ve prospěch střídavé péče. Ústavní soud konkrétně uvádí, že „v řízení, v němž má být rozhodnuto, komu bude dítě svěřeno do péče, je za účelem rozhodování v nejlepším zájmu dítěte nezbytné u všech osob, jež o svěřeni dítěte do péče jeví upřímný zájem, veškerá relevantní kritéria posoudit samostatně, a jsou-li u všech těchto osob naplněna stejnou měrou, je žádoucí dítě svěřit do společné či střídavé výchovy těchto osob či přijmout opatření, která takový postup v budoucnu umožní.“ Tento závěr však nelze v žádném případě přebírat izolovaně bez vazby na základní předpoklady jeho učinění. Z komentovaného rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že předpokladem uvedeného závěru o preferenci střídavé péče je naplnění skutečného zájmu o dítě a splnění dalších relevantních objektivních kritérií, která jsou v rozhodnutí vymezena (viz výše), a to zhruba ve stejné míře ze strany obou rodičů.

Komentované rozhodnutí nepodává absolutní výčet jednotlivých kritérií, avšak lze konstatovat, že jde o vymezení minimálních faktorů, které je nutné při rozhodování o péči o dítě zkoumat. Nad rámec tohoto obecného minima je nutné vycházet i z kritérií dalších, která však vyplývají ze specifík každého individuálně posuzovaného rodinného poměru, jako např. kvalitu komunikace mezi rodiči, specifický zdravotní či psychický stav dítěte, v jehož důsledku by střídavá péče představovala pro dítě nepřiměřenou zátěž, příliš velkou vzdálenost bydlišť rodičů, a to zejména v případech, kdy by tato velká vzdálenost mohla zásadním způsobem narušit školní docházku dítěte, apod.

Závěrem autor uvádí, že komentované rozhodnutí Ústavního soudu bezpochyby odstraňuje dosavadní interpretační spory o významu dřívější judikatury, zejména k naznačené preferenci střídavé péče o dítě před péčí individuální. Jedná se o velmi zdařilé zpřesnění pro rozhodování soudu významných kritérií s naznačením dalších, která jistě budou předmětem budoucí rozhodovací praxe.

Střídavá péče a kvalita komunikace mezi rodiči

JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

Rekodifikace & praxe č. 3, str. 29

nakladatelství Wolters Kluwer

Časopis Rekodifikace & praxe můžete objednat >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový – komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém – komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotáční recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)

- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)
- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotační recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtek Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) - Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv - Zaměstnávání cizinců v České republice](#)